

AR

సంస్కృత వలెను ప్రకృతి విగ్రహణ వల్ల
 నడియింది. ఉత్తర దక్షిణాన
 వున్న దూరపు కొండలకు వాసుభాగాన
 నూనెలకు ఆ ప్రపంచ బోతున్నాడు.
 గాయలు, ఒత్తుగా వెరిగిన వృక్షాలను
 దూసుకుపోతూ క్రాంత్యంగా సంగీతం పాడు
 తున్నాయి. రంగుల పిలులు బంగారుకొంతు
 లలో పలికిన కొడుకూ ఆ కేక క్రతులలో
 అన్యైక్తమైన రాగాలు పాడుతున్నాయి.
 మదనుడు పిలుగొడి నానుకుని కూర్చోనీ
 నున్న బోతు తిలకిస్తున్నాడు. అతని కొ
 కిం దూరంలోనుంచి హరి మేఘ కింకు
 లొంగి నూచాడు అనోకలోను. లోతుగా
 ఎక్కువ పాతాళంలో చింతించడంగా
 వున్న రాళ్ళకు దూసుకుపోతూ ప్రవహి
 స్తోంది. నెలయేడు. అప్పటికే సంస్కృత చీకటి
 తులులుగా లోతులో వ్యాసించింది.

ఇద్దరూ అట్లా మానంగా కొన్ని
 క్షణాలు గడిచాయి.
 “హరి... అటు దూడు... ఆ పర్యతాకి
 వాసుభాగాన అస్తమిస్తున్న నూనెలకు
 ఎలా వున్నాడో... ఒక మహాభావుడు
 భౌతిక దేహాన్ని గురుగా దహనంపాక్కార
 పనుయంలో అట్టెచ్చి ఎట్టికొంతులు
 వెలికినట్లు...”

హరి వులికి పడ్డాడు. “అబ్బ!... ఏమి
 ఊహ... అంతకంటే సునుమైన అలం
 కౌమే దోరకవటు... అయినా ఆస్తికీం
 అంతరముణీయంగా వుంటే నవ్వు బిభ్రాం
 చేసి వచ్చివు.”

“ఏమో!... నాకట్లా అనిపించింది...
 అన్నాను.”

“అందుకే నీకవిత్వం అంటే నాకు
 మంక. రివ్వున వీచినగాలికి గాలి కేలిపోయే
 ఆకులను... ఘాతవేద్యుణ్ణి చూచి పారిపోయే
 దేహ్యాల వున్నాయంటావు... చచ్చు
 ఊహలు... నవ్వున”

“నాకట్లా గాయం పడదా అంటావా?
 ... నాకు అస్సడు అట్లా అనిపిస్తుంది...
 అట్లా రానా...”

“సరే! నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు రాయి ఎట్లా
 రాస్తే ఎవరికొక్కవారి...”

ఆ ప్రస్తావన అప్పటికే ఆ కేళికారు.
 ఇద్దరూ వచ్చి మానంగా రెండు కుర్చీలో
 కూర్చుండిపోయారు. భానుడు ఆపరాగవ
 ఒడిలో ఒదిగిపోయాడు. గగనతలన మబ్బు
 దొంగతల చిరలు ఎట్టె పొందరాకొన్ని
 చేకూర్చుకున్నాయి.

మదనుడు ఆ రంగుల ప్రాంతపు ఫారెస్టు
 ఆఫీసరు అరవిందుని ఎక్కడ వుంటాడు. అర
 విందుడు మదనుణ్ణి అట్లా గు
 ముద్దుగా పించాడు. మదనుడి
 రెండో ఎట అతని తలి పోయింది. అప్పటి
 నుండి మదనుడిలో తన భార్యను చూచు

కుంటూ అతి గారాబం గా పెంచుకున్నాడు.
 అరవిందుడు.

మదనుడి బ్యాంకు వుంటుంది. హరి తండ్రి
 అరవిందుని ఆప్తమిత్రుడు. ఈ రెండు
 కుటుంబాలకూ మైత్రీ తరతరాలుగా వర్ధిల్లు
 తోంది. హరి రాజబోతే మదనుడు తండ్రి
 పడిపోతాడు. ఈ భవనానికి నాలుగు మైళ్ళ
 దూరంలో వున్న పట్టణంలో హరి
 వుంటాడు. హరి ప్రతిరోజూ ఒక్కసా
 రే నా వచ్చి మదనుణ్ణి చూచిపోతుంటాడు.
 హరి రాజబోతే మదనుడి తండ్రి కాగలో
 పట్టణం వెళ్ళి హరిని కలుసుకుంటాడు.

ఇద్దరూ కలిసి ఏ ఏ దాకా వదిలారు.
 ఆ చదివిన రెండేండా మదనుడు హరి
 ఇంట్లోనే వున్నాడు. హరికి ముగ్గురు
 అక్కయ ఒక్కసోలూ. వాళ్ళు మదనుణ్ణి
 అన్నగా చూచుకునేవారు. మదనుడికి
 వాళ్ళను చూసే ముగ్గురు వేరేది. కొందరి చెత
 తను కొవాలని ‘తమ్యమా’ అని పిలిపించు
 కునేవాడు. తనకు అక్కలు లేరు. చెల్లెళ్లు
 లేరు. తనను ప్రేమతో ఆదరించే తలి లేను.
 తనకు మాత్రమేను ఎటాంటినో తెలియదు.
 హరి తల్లి నియాచి మదనుడు చాటుగా కంట
 పడి వెట్టుకునేవాడు

పాలపర్తి సుముఖేశ్వరరావు

ఆ తర్వాత మదనుడు చగవు మానేశాడు.
 హరి ముగ్గురి ఎం. ఏ చ-వాడు, పరీక్షలు
 రాసి వచ్చాడు. హరి చగవుకూడా పూర్తి
 అయిపోయింది. హరి వచ్చి రోజంతా మద
 నుడి ఇంట్లో గడిచేవాడు. ఇద్దరూ కలిసి
 అడవి ప్రాంతమంతా దుటికన్నెవారు. మేడ
 మీద కూర్చుని ప్రకృతి శోభను చూస్తూ
 వుండిపోయేవారు. రాత్రివేళకు హరి అర
 విందుడి కౌరులో ఇల్లు చేరేవాడు

మదనుడికి హరి లేకపోతే తోచదు.

ప్రకృతి అందంగా కనిపించదు. అతని
 లోతులో ప్రవహించిపోయే నేలమీద ఆక
 రించలేదు. సంస్కృతంలో ఎత్తుగా
 ఒత్తుగా వున్న వృక్షాల చిగురటాకుల మెరు
 పులు, ఆ ఆకులతో దొబ్బాచులును నె
 రంగు రంగుల పక్షులూ, మహాభావుడి
 వికార ఫలపు ప్రకాశితను యముప్పు
 కున్న చూపుకొండల నున్నపు అతనిని
 ఆనందపరచలేవు. హరి ఎగురుగావుంటే
 మదనుడి వూహలు వింత బోధించుతాయి
 అని తర్వాన్ని వీలైతే. వీడి నల
 బదాయి - మబ్బు దొంగతలు. లోతులో
 చీలలు దలమెనాయి నోకరువచ్చి విద్యు
 దీపం వెలిగించి వెళ్ళాడు.

“ఒకే మదన! నేను వెళ్ళి భోజనం చేశా
 వస్తా...”

“వంటనే వస్తావా?...”

అ! మీనాన్న కారువేసుకు వెళ్ళలేదుగా,
 దానిమీద వెళ్ళవస్తా.

“సరే! త్వరితగా వెళ్ళిరా. నేనూ ఊహ
 వల భోజనం చేస్తా”

హరిని మేఘ కిందిదాకా పాగనంపి, త్వరితగా
 రమ్మని మకక్కసారి హెచ్చించి వచ్చి
 తన గదిలో కూర్చున్నాడు మదనుడు.

గతకరుని అస్తమింపు ప్రకృతి అంద
 కాగంలో మునిగిపోయింది. నింగిన మక్కలు
 విలవిలలాడి తిరుగుని కుక్షిలో ఒంగిపోయిన
 జకతికి నెలగును ఎన్నలేక వెలవలబోయాయి.
 రేగ జలొంగి నాచి నావల కాదన్నట్లు
 రేఖగా తోచి చీకటిగా లీనమయ్యాడు.
 శతభా విస్మయమైన చీకటిని చీల్చుకోలేక
 పోతూ... పోయి నూయమయే విద్యుద్దీపపు
 కా తలను తిలకిస్తూ కూర్చున్నాడు - మద
 నుడు. ఒక గాలి తెరిచిన తలుపుండా
 వీచి మదనుడికి తాకి గిలిగింతలు పెట్టింది.
 మదనుడి మేను పులకించింది.

పోఫాలో నవకుక్క కేరబడి పోయిగా
 ఒక నిట్టూర్పు విశేచాడు. ఏదో పత్రిక తొంగి
 శాడు. పట్టమని ఒక కథకూడా వదనలేక
 పోయాడు. ఏమీ పోయిందికాదు. పత్రిక
 మూసి ఆలోచనలోకి దిగాడు.

నిజానికి హరి అన్నట్లు తన ఊహాన్నీ
 వివేకంగానే వుంటాయి. తను రాసే కథ
 లో గూడా తనకు తెలియకుండానే అనేక
 సందర్భాలలో చాలా విపరీతమైన ఊహలు
 రాశాడు. తనవ తల్లీ ఊహలు అటువం
 టవి. అంతకంటే మధురంగా, అంతకంటే
 నుకుమరంగా తను గాయలేడు. సంస్కృ
 తవిగులలో ఏమిటా తన కంటికి కనాయ
 కొట్టులో వరుసలుగా కట్టిన మాంసపు
 ఖండాలుగా గోచరించాయి... తన గురదొడ్డు
 మేమో అది... తను ఎన్నో వారు మధురంగా
 వ్రాయాలని ప్రయత్నించాడు. కలం కం
 తింది కాదు... అయినా తనీం చేస్తాను కి
 ఎవరి సంస్కారాన్ని బట్టి వాళ్ళు ఊహిస్తారు
 ... హరి తన సంస్కారం ...

తనకు ప్రకృతి తోడు. ప్రకృతిలో లీన
 మై ఆనందిస్తాడు. ప్రకృతిని చూచి ఏమి
 పడతాడు. తను మేడమీద కూర్చుని లోతు
 లో కటిక రాళ్ళను చీల్చుకుంటూ ప్రవ
 హించి పోయే విటిని, దానికి ఇరు ప్రక్కలా
 ఒత్తుగా ఎత్తుగా వున్న వృక్షాలనూ, రక
 రకాల పక్షుల కలకలారవాలనూ వింటూ
 కంటూ తన్ను తాను మరిచిపోతాడు. ఆ
 వికార ప్రకృతిలో తను ఏకాకియై భయపడ
 తాడు. అతనికి ప్రకృతి ఆ సుయంలో
 ప్రళయమానం తొల్లిన. రక్కసిలా అగునీ

(61-వ పేజీ చూడండి)

వీధికల

(9-వ పేజీ తరువాయి)

మంది. మొదటి చూపులో ఆనంద మనస్థి
వించి మరుక్షణంలో భయకంపితుడౌతాడు.
గట్టిగా కండు మూసుకుంటాడు అక్కడ
మాస్కోలేక లోనికి పగు గతుతాడు. అంగుళే
తనకు వోడు కావాలి. అందుకే తనకు హరి
ప్రస్తుత లేచి ప్రకృతిలో సోగను కనిపిం
చు.

తను చిన్ననాటినుండి అంతే. తను తన
తల్లిని చూడలేదు. ఒక వేళ చూచినా తనకు
గుర్తలేదు. తను తుత్పి పేరు ఎరుగదు.
తనకు తెలిసింది తండ్రి పేరు. తండ్రి తనను
పువ్వులా పెట్టి పెంచాడు. తన తల్లి
బోయిన తరువాత తండ్రి మళ్ళీ వివాహం
చేసుకోలేదు. దానికి కారణం ఏదో. ఆయన
తనంటే అంత ప్రేమగా వున్నా తను ఆయన
నతో చినువుగా మాట్లాడలేక బోయేవాడు.
ఒక తండ్రిమిటి... తను ఎవ్వనితో మాట్లాడ
లేక బోయేవాడు. తనకు పరాయివారితో
మాట్లాడడం అంటే భయం. తను ఎవ్వరి
తోటే గనువుగా వుండలేదు. తనదొక వింత
ప్రకృతి తన చనవుగా మాట్లాడేది ఒక్క
మాత్రంనే.

వివేనా ఆలోచనలు అతని మెదడులో
కొరిపోయాాయి గడియారం ఎనిమిది గంటలు
కొట్టింది. ఇంకా హరి రాలేదు. హరిక
ఆతిథి హృదయం తీరింపడింది. వెంటనే
తిరిగి వస్తానన్న హరి ఇంకా రాలేదు హరి
రావోవడానికి ఎదురుగా కారణాలు
ఉహించుకున్నాడు.

ఆ ద్వైవగు తన తండ్రి లేకపోతే విచారీ
తంగా తగుతాడు. కాగను ఏ చెట్టుకనా
ధిశాలి లేకగదా!... చదువడికి భయంకంపింది.
గదిలో విగ్యుప్తపపు వెలుగు దూరపు చీకటిని
మూంఠ చీకటిపరిచిన గుస్తాంది కండు
వెకల్చుకు చూచినా ఆ చీకటిలో నలుపు
తప్ప... రెవీ కనపడటంలేక... రివున
ఒక గాలి విచి కొంప క్రందిలోయలో చేబ్బ
ఆకులు గలగల లాడాయి. ఆకులను దూసుకు
బోయే ఆ గాలి సవ్యడి విచ సర్వలు వేస
వలుగా కలసి ఋణుల గుతున్నట్లు వుంది.
మదనుడు భయంలో నణికపోయాడు. పోఫా
లోనే పడుకుని కండు గట్టిగా మూసుకు
న్నాడు. చీకటిని చూడలేక కండు మూసు
కున్నా లోయలో లేగిని వింత స్వనులు విని
పగతూనే వున్నాయి హరి అడుగు సవ్య
డికే మదనుడు చివులు రిక్కించివున్నాడు.
ఎవరూ రావలంలేదు.

తను అనుకున్నట్లు హరికి ఏ ప్రమాదమూ
జరగలేదుగదా... ప్రమాదమూ జరగకపోతే
ఇంకనెకూ హరి రాకపోవడానికి కారణం?
.. తన తండ్రి ఎన్ని సార్లు గడి పెట్టివా ఆ
ద్వైవగు త గనం చూసాడు. తనకు వాహంటే
అంగుళే అసవ్యం. వాడు కాగను గుపు
తుంటే తనకు భయం వేస్తుంది వత్తురా

వుండి ఇవంబచ్చినంత స్వీడు బోనిస్తాడు. ఆ
స్వీడుకు అలవాటు పడనివాడైతే గుండెపగిలి
చూగవలసిందే... హరి ఎదైనా పనిమీద
ఆగిపోయి వుండవచ్చుగా. మరీ కార్తెనా
తిరిగి రావాలిగా. కాగనూడా రాలేదు.
హరి నల్లి అస్పృశే రెండు గంటలు దాటి
పోయింది. ఇంకనీవు ఎంచేస్తున్నాడో...
ఇంటివద్దగ.

దూరాన లోయలో గలలు చేస్తున్న
స్వనులు వినిపిస్తూనే వున్నాయి. మదనుడు
హరినిచూర్చి ఆలోచిస్తున్నాడు. ఈ ఆలో
చనలో అతను చీకటిని చూసే పద్ధతియం
కొంత తగ్గింది. తగ్గిందనడంకంటే ఆభయం
అతిలోనే ఒక ప్రక్కగా ఒదిగిఉందనడం
స్వాయం. అతనికి ఇంతలో ఒక కుసుకు
పట్టింది. అతని ఆలోచనలకు గూత్రం తెగి
బోలేదు. అతని మెదడు ఆలోచనూకేవుంది.
అది ఒక విచిత్రవృత్త. అది నిద్ర పట్టి
పట్టని సీతి. అది ఆలోచనలు తెగి తెగని
సాధిసమయం ఒక ఆలోచనకూ ఒక ఆలో
చనకూ సంబంధం దూరమాంఠింది.

హరితోసం తనన్నా వేడిలే బావుణు...
ఆ ద్వైవగు నతీనేసి ఇంకొణిజ్జేక్కోవాలి...
తన చుట వాస్తవగా మూడా కొదవగు...
అయినా హరింటేతన కంఠకంఠ ప్రేమ?
.. హరిహృదయ మిచ్చి మాట్లాడుతాడు...
వాడు చదువుకు చిల్లిన ఆ రెండేండ్లూ తను
తోనక తికమక పడిపోయాడు. ఇంత
ఆలస్యం ఎందు యింకా?.. తను నడదా
మంటే కార్తెనాలే.. తనపాటికి ఇంటి
దగ్గర బయట నీరి వుంటాడు.. కొండ
నోడంతా మెలిలే. పైగా చీకటి...
తనకు చీకటింటే ఎందుకంత భయం?...
చీకటి విణుగుగు పుగుగుల మెగుపులు...
ఎంత బాగుంటాయో!... నీ ఆందగ
దానిది.. చీకటి లేకపోతే వెలుగు
అందగ ఎక్కడిది?... ప్రపంచంలో చీకటి
భూమే ఎక్కడ వుందాలి... అమావశ్య
నాటి నక్షత్రాలు ఆంగుళే బాగుంటాయి...

వివేనా ఆలోచనల మెదడులో తిరిగి
పోతున్నాయి ఒక దానికొక దానికి సంబం
ధంలేదు. అతనికి నిద్రపట్టింది. అతనిని పివ
డానికి వచ్చిన వారు అతను నిద్రపోతుండ
టం చూచి లేచి ఆర్చి వెళ్ళిపోయాడు.
హారాలేదు. మదనుడు నిద్రలో కూడా
తనకు తెలివకుండానే హరి రాకనుచూర్చి
ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆ ఆలోచనలకు గూఠ
కృప కేమూంది అతని మెదడు... హరిక
మదనుడు ఒక నీధి వెంప వెదుకున్నాడు.
నీధి కొక ప్రక్క... కరుసగా పదుద్దపాలు

వెలుగుతున్నాయి. ప్రతి రెండు దీపాలకీ
మధ్య చీకటి వ్యాపించి వుంది. ఆ ప్రదేశా
నికి వచ్చేవృత్తికి మదనుడికి ఎందుకో భయం
వేనూంది. త్వగగా అడుగులు వేసుకుంటూ
నడుచున్నాడు దూరాన గాలిని దూసుకు
బోతూ కొద్దిచేసి స్వని. అవ్వకప్పుడు
కాగ మోనో బాలూ వింతస్తున్నాయి.

అతను ఒక మలుపు తిరిగాడు. అది తను
నడిచి వచ్చిన దానికంటే కొంచెం చిన్న
నగు. ఆ సంగులో మధ్యగా ఒక నీధి
దీపం వెలుగుతూంది మలుపు తిరిగి తోలు
అంతా చీకటి. మదనుడు గుండెలు విరులు
కుం గబగబా అడుగులు వేశాడు. తెల్ల
సంభగ దగ్గరకు వచ్చాడు. ఆ సంభగకి
ఎరుగుగా ఒక పెద్దమేడ మేడ పెళ్ళావృ
గులలో వెలుగుతున్న దీపపుకొంఠలు కిటి
కింఠుడా వెలిగివచ్చి గడలలో ఎవరో
వున్నారని తెలియజేస్తున్నాయి.

మదనుడు గేలుకుండా మేడలోకి వెళ్ళి
బోయాడు. ఎవరో అతనిని ఆటారు. అతను
వెనుకరిగి చూచాడు. కొండంత దేవాంతో
భయంకంగా వున్నాడొక వ్యక్తి. వాడి
కంఠ మెసినాతున్నాయి. వాడు తనవంక
పుంమి చూశాడు. ఆ చూపులో ఎక్క
డికి అనే ప్రశ్న స్వనించింది. తను వణికి
పోయాడు ఏదో ఏమాధానం చెప్ప
బోయూకు. ఎవనా చెప్పాడు. వాడు తనను
లోలకు వెట్టి పొమ్మన్నాడు. తన కంఠు
ఒణికిపోయాయి."

స్వరానికి వేసిన విచ్చోలా మేడమెలు
తెలుగుకోలేవంతి ఎవరైన వున్నాయి ఆ
మెట్లు తను ఎక్కలేదు. అయినా మెలు
అంతి ఎత్తున ఎట్లావున్నాయో!... ఎక్కడం
ఎట్లాగా అని ఆలోచనూ అక్కడే నిల్చుండి
పోయాడు. మరుక్షణంలో తను మేడమీద
వున్నాడు. తను ఎట్లా మెట్లెక్కాడో
తనకే అంకాలేదు. అంతే అయో
మయంగా వుంది. అది హరి ఇల్లు కొమో
నని అనుమానం కలిగింది. తను హరితోసం
బగలుదీగి ఇక్కడ కెండుకు వచ్చావా
అనుకున్నాడు. తనకు ఎదుగుగా ఒక తెలుపు
కనిపించింది. తను వెళ్ళి తెలుపు తోకాడు.

అది హరి గది. తన మనసుకొంత గులు
డిది. హరితోసం గదిలోకి చూచాడు.
హరి ఒక కుర్చిమీద కూర్చున్నాడు. అతను
ఏదో పంకు చాకెతో ఒలుస్తున్నాడు.
తన్ను చూచి ఒక సవ్యు సవ్యాడు. తన
కంఠుకో ఆ సవ్యు కొత్తిగా లోచింది తన
కంఠుకో బృత్తింగా నవ్విన బనిపించింది.
హరి ఎందుకుటా సవ్యుడా అని ఆలోచిస్తూ
అడుగులు లోపకు వేశాడు. హరి లేచి
తనదగ్గరకు వసున్నాడు. అతని ముఖలో
ఎవనా గా భృష్టం వుంది. ఎవ్వడూ లేదు
సవ్యు సవ్యుకుండే హరి ఇట్లా వున్నా

హరివంశం

(47-వ పేజీ తరువాయి)

ఆ సమయంలో వెళ్ళినా తేలియక యశోద, ధర్మద, వండుకు మొదలైన వాళ్ళంతా ఇంకొకటి అయిపోయినాగా. ఇదిగూడా ఏదో మహాత్మ్యమే నేనూ అనుకున్నాను గా పసులు, గోపికలు. గోపాణి కృష్ణునినంటే చూచింది. తిరిగివచ్చి వచ్చి వున్న నీలను చూచింది. ఆ కృష్ణుడు చిరునవ్వు పెట్టివాడు. ఆ నీల సిగ్గుపడింది. గోపాణికి అప్పుంది. "పల ఎవరూ అనుకున్నాను. అయినా అటా సీటు పెట్టి పూజించే ఏమెనట! పల వాళ్ళ పూజించువాడేమిటి! పల వాయవా! ఇవ్వాలి టిక్కెట్లను ముఖం కడుగుతాను ఇ గోపికు. అటా ఈ చిత్రం వున్నానని, నా చేతులో పోనూవుంకు. అది. ఇదిగో పల! రేపటినుంచి ఈ పని నీవు చూసుకోవలసిందే" అన్నది. అని గోపాణి కృష్ణుని ముఖం కడిగింది. ఒకటి కడిగింది. ఆ ముగ్గునాటినుంచే నీలయే ఈ అప్పు పనులు చేసింది శ్రీకృష్ణుడు దానిని కాదనలేదు. ఎక్కడో కాదనలేదు. అంతా దాని అనురక్తిని, భక్తిని చూచి మచ్చలపడారు. "అవును! భార్యక వోతును మేనమామ మామగారి! ఈ మాత్రం చేయకదా" అని వృద్ధగోపికలు అమ్మగ అంతటి అదృష్టం అక్కడ తమ జీవితాన్ని విధింపం చేసింది వున్నా, వారిలో సాంసారిక జీవన సౌభాగ్య సౌందర్యాలు పాననపడి పోలేను. వారి సాంసారిక జీవనానికి, ఆయుష్షిక జీవనానికి భేషం లేదు కలె వుంది. అనుక్షణము వాగ శ్రీకృష్ణుడని గదితముఖులు; అనుక్షణము వాగ శ్రీకృష్ణ మహిమాను కర్ణన తిక్కెలు; అనుక్షణము వాగ శ్రీకృష్ణ ప్రయా మధుర పరిచయ్య సమానాదితి అంతోచగవ్యాంతులు, వారి జీవితం ఆ ఏనుగోజులు శ్రీకృష్ణ కౌంర్యంగా సాగిపోయింది. ఏనుగో జులు గిరిగృహం మహాగజు నాటికను పోలి అనుక్షణ హేయంకవిన పరితృప్తి హుతివనామె పొలింది. బయట ఇంద్రుని జడిగలిగిని, లోపల పుగలూ తులి తెచ్చలేదు బయట ఆసారధాగా వ్యంగంగాని లోపల ఆసారధాగా

కరణం నేను. బయట పిడుగులు పడటంగాని, లోపల ఇనుగులు అన్నీ రేలేవు. గిరి కింది బృందావనాన్ని బృందారకలోక మందార కుడు, సహస్ర నేత్రుడు, ఏమీ చేయలేక పోయినాడు

ఏదోకో జాన ఇంద్రుడు తన బలాహా బలాలను ఉపసంహరించి వెళ్ళాడు. అని ప్రయత్నం నివృత్తం అయిపోయింది. ఆకాశం నిర్భయమై, నిర్భయమై, భౌతికజడభిమై, నిర్భయకాసిగి భుజపద్యకమై నితాంతమై నిజస్వయంతో తిరిగి వెళ్ళు మితి లింది ఆకాల వర్షాగను వల్ల నలునలు కట్టిన సమీప వాకలలోపడె, వెలియవారగా, తిరిగి తృణోత్కరాలతో బృందావనం ఇంకొక లారింది. కుదలలో పచ్చదనంతో తీగలు తిరిగి కొనలగా కొంగు తేరాయి. తిగవులు తిరిగి మెట్లని ఇనురాకులను తోడిగి చల గలు కు రంగస్థలాల్లో ఉల్లసేలాయి. ఏనుగోజులతో పూన్విన రథాన్ని అనుగుతో తోలించుకుంటూ వచ్చిన దీప్తిమద్భాస్కర దేవుడు అవాస్కరాలయిన తన కింజాతో బృందావనంలో సర్వ సావర జంగమ భూతి ప్రపంచాన్ని సహజించి మేగవు కన్నా మహాత్మ్యపూంమై గోవర్ధనగిరి ప్రక్షాళించాడు. గోపాలకవుని గోపానోత్పత్తిని చరిత్రం మైంది. గోవులు విశిష్టాలే నగ చర మనోజ సంప్రసాదను కప్పు విగిలాయి. శ్రీకృష్ణ దేవుడు సావ రాత్మ్యమై గోవర్ధనగిరి శ్రేణిని తిరిగి స్వస్థనంలలో సాపించాడు. ఆ అద్భుతాన్ని తిలకించి గోపకులు అక్కడే నిలచుండి పోయినారు. గోవులు కదలలేదు శ్రీకృష్ణుడు వారి దిక్కు మంద స్థితిం చేశాడు. బలరాముణ్ణి చూచి "రామా! అందరిని ఇక్కడ చేర్చు. నేన కొంగం ఆగినాను" అన్నాడు. అప్పుడు అందరికీ అతని అభిమతిం తోసింది. అంతా కదిలి వెళ్ళారు. శ్రీకృష్ణుడు మాత్రం గోవర్ధన గోవణం చేశాడు. అక్కడ చక్కని ఒక ఉన్నతి ప్రదేశంలో, సమసాగువుపై ఒక్కో ఆసీనుడై వాడు. కింది గోబృందాలు గోపాల బృందాంకులు కదిలిపోతువుంటే, చూస్తూ, నాలుగవండ్ల కుక్కవ్వాడు. శివుడు, వరగుడు, విభుడు గోవర్ధన సింహాసనాగ్రాధుడై గోలోకాన్ని ఆలోకినూ కుక్కవ్వాడు.

జేపిటా అనుకున్నాడు. వారి మళ్ళి కవ్యాడు. ఆ కవుల రికృతింగావుంది. అతను వారి కాణిమోసని తను సంహించాడు

అతను వారి కాణు... తన కండ్ల దడదడ కొలుకుంది. తను జణికిపోయాడు. ఆ కృష్ణుడి తనదగ్గరకు వస్తున్నాడు. అతని చేతిలో క తివుంది... అతను... అను... తను మేడ క్రింద చూచిన వ్యక్తి. వాడు గట్టిగా వచ్చాడు అది ప్రశ్నియసమయంలో మేను గంసలా వుంది. తన గినలే చేవులు మూకు కున్నాడు. వాడు బలంకొద్దీ కను పొడవ పోయాడు... తను తిప్పుకున్నాడు వాడు కింద ఎడిపోయాడు... తన చేతిలో క తి వుంది!.. తను వాడిని పోషించాడు... కనీసం పొడిచాడు... ర క్తం చింగింది. తన ఒ టి నిందార క్తం చిమ్మింది... వాణిముఖమంతా ర క్తమును మైం... అదిలో అంతా గ క్తం... ఎటు సాచివా ర క్తం తను భయంతో కంపించిపోయాడు ఎక్కడై వా వస్తున్నా రేమానని నలు వుంక చూచాడు. ఎక్కడై రావలంటేను

క్రిందపడిపోయిన కృష్ణుడి కడిలాడు ఆ కడలికలో అతని ముఖం తనకు స్పృశం గా కనిపించింది. అది... ఆ ముఖం... చూరిది!!..

విడకెల

ఆది వ్యాసయ్య దిన తి... ఆగిపోయింది. కవుల కేక వేశాడు. అంత కేక పెట్టినా ఎక్కడై రాలేదు. త కండ్ల వెంట సీక్కు కారిపోయాయి. తన చేతునుండి ర క్తం చింగువులు గా కిందికు జారిపోతోంది, క్రింద పడివున్న వారి ముఖం అంతా ర క్తంతో బీభత్సంగా వుంది.

తను చూచి మాత్రం చేశాడు.. తను చూచి చింకేశాడు. తను ముగ్ధపడిపోయాడు.. తల నెలకనీ బులు కొలుకుండా మను కున్నాడు.. ఆ మేడవిదనుండి దూకి గచ్చిపోదా మనుకున్నాడు. తనను ఎవ రై వా చిత్రితచేసే భాగుండననిపించింది. తను మాత్రం చేశాడు... నిమ్మరణంగా తను చూశాడు.

తనను పోలీసులు పట్టుకుంటారు. దూరంగా పోలీసుల కాల వినిపించింది. తనకు ఏమి చెయ్యడానికి తోచలేదు. తను సోకలేడు. మేడమెట్లు దిగిన గురు తనకు లేకు. తనకింకేం తోచగలేదు తనకు. నే గానికీ తను భయపడుతున్నాడు. తనకు బంక గా ఒక కేతు వస్తోంది.

అందులో నేను ఎటుకోవడానికి పోలినులు వస్తున్నాను. తన ప్రయేయం లేకుండానే తను పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు ఎంతసేపటికీ కాదు ఇప్పుడే చేలేపోవోంది. తను ఆన ఇలు చేరాడు తన గదిలోకి వచ్చి మాళ్ళు స్వాగతం. తన చేతులనుండి ర క్తం ఇంకా కారుతూనే వుంది. తను గుడతో గుడుచు కున్నాడు. అయినా ర క్తం కారుతూనే వుంది.

తను కోప్పకున్నాడు. తనకు క్యావ క్షీపమే కష్టమయిపోయింది. తను యను యాతన పడుతున్నాడు. తను చూచి ఎంకుకు మాత్రం చేశాడో అరంకాలేదు తను తన చేతులారా తన మిత్తణి గంపుకున్నా డా. తను ఇక బ్రతికినా బ్రతుకకపోయినా ఒకటే. అను లేపోతే తను జీవంకలేడు. తను చచ్చిపోవాలి.. తను పోయినా చూరి తిరిగిరాడు.. తను నీదుడు... తను ఏ కోర బయూ లేకుండా ఒక మిక్రణ్ణి దంపాడు... తనను.. పోలీసులు బిందల... తనను పోలీ సులు ఉరితీస్తారు!..

— మనమిది మనసు యమయాతన అనుభ వింది ది అతను గిజగిజలాడిపోయాడు. అతను నిద్రనుండి లేచాడు... అంతా చీకటి!..

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిపత్రిక

గణన ఉత్తరము-1

అడ్డము:

- (2) దీనికి అంతులేదనిపిస్తుంది!
 - (4) నాలుగు కాళ్ళ జంతువు చేసే కబ్బం ;
 - (7) ఆరేడు సంఖ్యలలో ఒక పరిపాలకుడు.
 - (8) అరవనాళ్ళ అర్థం.
 - (9) కరివేపాకు చెట్టులో దీ చిన్న జంతువు మాత్రం కాదు;
 - (10) శ్రీరామునిలో ఋషి కూడా ఉన్నాడు.
 - (12) ఎప్పుడు అన్నింటా ఎటు చూసినా కనిపిస్తుండేమా!
 - (14) మొట్ట మొదట.
 - (15) 18 నీలవులో ఉన్న ఒక ప్రసిద్ధ పౌరాణిక వ్యక్తి.
 - (19) నిద్రలో ఉన్న!
 - (20) తలకంచులయిన సమయం ఇది.
 - (21) ఆశ్రమంలో కూడా సంస్కృతం పేరుకల దేశం ఉన్న దంటావా?
 - (22) అక్షరమణిని కొద్దుల తలకెందులుగా నుంచో పెట్టండి చూద్దాం!
 - (23) దాక్ష పాకంకన్నా కొంచెం కష్టమైనదంటారు.
- నిలువు**
- (1) ఈనాడు గాన్ని ధరించినట్లు పేరు పెట్టు

1	2	3	4	5	
6				7	
	8		9		
10		12		13	
		14	15	16	17
18	19		20		
21				22	
	23				

- కున్న తన్ని నూతిలో పడేశారు.
- (8) రేకు.
 - (4) చాలా తక్కువనేపున సంబంధించినది.
 - (5) వేడుకోకపోతే తమాషా ఉంది.
 - (11) వాని ముఖపును చెల్లించేటప్పుడు జాగ్రత్తగా చూడండి, పాడుగు తెలుస్తుంది:
 - (18) ఆడది ఒక పెద్ద కథ.
 - (14) వరులువులో ఇది కొట్టారి పింగళి కవులు వ్రాసిన కావ్యం!
 - (15) రెండుసార్లు మెరిస్తే?
 - (17) నినుగులు దంతాలతో చేసేవని (విారనుకునేది మాత్రం కాదేమో!)
 - (18) పాపము,

తను అప్పుడే నిద్ర లేచిన విషయం తనకు తెలియదు... తనకే పోలీసులు వస్తారు... తను మాత్రమే కాదు... అందులోనూ తన ప్రాణమిరుణ్ణి.

మనసుడికి అడుగుల చప్పుడు వినిపించింది అతను పారిపోయాడు... లేచి పగ గతాడు... అంతా ఆంధ్రకారం!... అంతా పీకటి!!... తను పరుగెత్తాడు. తన మోకాళ్ళ మీద ఎవరో పెద్ద కణిపెట్టి కొట్టారు... ఆ బాధకి తను అరచిపోయాడు... ఇంకవరో కేక వేశారు... వారే అరిచారు... తన మీద ఎవరో లెటు వేశారు. తన మోకాళ్ళు విరిగి పోయాయి... తను కూలబడిపోతున్నాడు... ఎంతసేపటికీ తను భూమిమీద పడలేదు... దిగిపోతున్నాడు. అఘాతంలోకి దిగిపోతున్నాడు... గిలగిలాడిపోయాడు... క్రింద పడిపోయాడు... తన తల పలి ముక్కలై పోయింది... ఒంటినిండా వేలుగా ముక్కు గుచ్చుకుపోయాడు... తన ఒంటినిండా రకం కాకపోయింది... తను చూసిన చంపాడు... తనకు మంచి ప్రాయశ్చిత్తింజరిగింది... తన్ను తానే మరచిపోతున్నాడు. తన ఒళ్ళంతా వికల ఒక విధమైన తీపు అనుభవించింది... తన్ను తాను మరచిపోతున్నాడు... తన్ను తాను మరచిపోయాడు.

ముళ్ళొకం ప్రక్కగా పడి పోయింది. అప్పుడే ఇంటినుండి వచ్చిన వారి మనసుడి గదిలోకి వచ్చి లెటు వేశాడు. అప్పటికే మదనుడు పీటగోడ దగ్గరకు పరిగెత్తాడు

జీవన గంగ

(37-వ పేజీ తరువాయి)

రెండుకో ఆలస్యం అయింది. బహుశా ఏ దన్నా మీటింగు పెట్టారామా?"
 "ఒక్కొక్క వస్తారేమిటి?"
 "లేదు కూడా మరీ బాబులు తుంటాడు. అతను కారేజీనించి వచ్చేటప్పుడు వెంట వెంటకుని తీసుకువస్తాడు."
 "అతి నెవరో?"
 "ఒక మంచి కుర్రవాడు. బి. ఎ. చదువు కుంటున్నాడు. ప్రతి ఉదయం ఈ అగ్రు మీద ప్రయత్నం చేస్తుకుని డబ్బు సంపాదించుకుని చదువుకుంటుంటాడు"
 "మన వాడేనా?"
 "అంతే?"
 "వులం, గోత్రం"
 "అది నాకు తెలియదు"
 "అణిపెట్టి నాయనా అలాగంటావు, ఎవరో తెలుసుకోకుండా ఇంట్లో పెట్టేటంటావా? కొంపతీసి అలా బాతివాళ్ళు కానుకదా?"
 ఈ కర్కశమైన ధోరణికి ఉద్దేశ ప్రదీపమున

అతని మోకాళ్ళు గోడను కొట్టుకున్నాయి అతను ముందకు కూలి లోయలోకి విరుచుకు పడ్డాడు. వారి కొయ్యబొమ్మలూ నిశ్చయమై పోయాయి

స్వని అణచుకుని అతను ఎవరై తేనాకు దెనికో కుర్రవాడు చాలా మంచివాడు. కష్టపడి సంపాదించుకుని చదువుకొంటున్నాడు. నెమ్మదిగా స్వభావం. ఇక పోతే మాంసాహారం, కాఫీ వాళ్ళో అంటావా? అతను చూపులో భోజనం చేస్తున్నాడు. అది ప్రాప్యంగా వాళ్ళ అని ముట్టుకు నాకు తెలుసు. దాన్ని బట్టి కాఫీ వాళ్ళో అనుకుంటున్నాను. ఇలాంటి మంచి గుణాలు కలిగిన వ్యక్తి ఏ కులముడైతే నేనే? ఒకనాడు ఒక సంఘటన జరిగింది. అతని గురించి సదభిప్రాయం కలిగించిందా సంఘటన. ఆ తరువాత అతను చాలా కోణాలకి ఒకనాడు మా ఇంటికి వచ్చాడు. సహాయం కావాలన్నాడు. అడగమన్నాను. పరిస్థితం తా చెప్పి "ఈ అరుగుమీద పిలలకి చదువు చెబుతాను ఆ వార కాస్త వోటు ఇప్పించండి. ఆ పాకలో పడుకో నియ్యం ది." అన్నాడు అలాగే అన్నాను. ఆ తర్వాత అతను కారేజీలో చేరాడు. పది మందిని మంచి చేసుకున్నాడు. నెలకి ఎలా లేదన్నా బాగానే సంపాదించుకున్నాడు."
 (ఇంకావుంది)